

V Всеукраїнський фестиваль науки

19—21 травня 2011 р. проходив V Всеукраїнський фестиваль науки, організований Національною академією наук України, Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України, Державним агентством з питань науки, інновацій та інформатизації України. Фестиваль був відкритий 19 травня у Києві президентом Національної академії наук України Борисом Патonom.

Також у столиці відбулася прес-конференція з нагоди відкриття приуроченого до Дня науки V Всеукраїнського фестивалю науки. З журналістами спілкувалися президент НАН України Борис Патон, віце-президент НАН України, академік НАН України Антон Наумовець, академік Борис Гриньов, а також надзвичайний та повноважний посол Франції в Україні Жак Фор, аташе з університетського та наукового співробітництва Посольства Французької Республіки в Україні Гійом Колен.

Згідно з програмою, в рамках Всеукраїнського фестивалю науки було проведено більше тисячі заходів не лише у Києві, але й в усіх обласних центрах, а також у кількох районних

центрах. З лекціями виступили, зокрема, український фізик Сергій Шарапов, французький хімік Арман Лат, біофізик Крістоф Лавель, німецький політолог Андреас Умланд. Також з ініціативи Посольства Франції у восьми обласних центрах України відбулися виставки «Марі Кюрі (1867—1934)» та «Все це хімія», а також кінопокази.

На виконання Постанови Президії НАН України від 26.01.2011 р. № 20 «Про проведення Всеукраїнського фестивалю науки» було заплановано ряд заходів, які провів ЦДПН ім. Г.М.Доброва НАН України в рамках зазначеного фестивалю. Зокрема, 17—18 травня 2011 р. відбувся Молодіжний симпозіум з історії науки і техніки за темою «Пріоритети української науки». Симпозіум склався з двох конференцій — IX Міжнародної молодіжної науково-практичної конференції «Історія розвитку науки, техніки та освіти», організаторами якої виступили Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» та Центр досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім.Г.М.Доброва, а також XVI

Всеукраїнської конференції молодих істориків освіти, науки і техніки, яку проводили Українське товариство істориків науки, Центр досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М.Доброва НАН України та Центр досліджень з історії науки і техніки ім. О.П.Бородіна.

IX Міжнародна молодіжна науково-практична конференція «Історія розвитку науки, техніки та освіти» відбулася 17 травня 2011 р. Питання, які розглядалися на конференції, були присвячені висвітленню еволюції фундаментальних ідей та теорій сучасного природознавства і техніки в світі та Україні, місця технічних університетів у розвитку науки та технічної освіти України, обговоренню ролі особистості в науці, відображенню фундаментальних досліджень та сучасних технологій в Україні крізь призму наукових і науково-технічних шкіл, методології викладання фізико-математичних наук.

У конференції приймали участь студенти, аспіранти та молоді вчені університетів і наукових установ України, Росії, США, серед яких були представники Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут», Державного політехнічного музею при НТУУ «КПІ», Київського національного університету ім. Т. Шевченка, Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова, Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С.Сковороди, Одеського національного політехнічного університету, Дніпропетровського національного університету імені О. Гончара, Херсонського державного морського інституту, ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г.С.Сковороди», Кримського інженерно-педагогічного університету (Симферополь), Європейського університету (м. Черкаси), Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка, Уманського державного педагогічного університету ім. П. Тичини, Інституту фізики НАН України, Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН України, Центру досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М.Доброва НАН України, Московського державного технічного університету ім. М.Е.Баумана, Національного університету Сан-Дієго (США).

Привітання та побажання плідної роботи учасникам висловили проректор з наукової роботи НТУУ «КПІ», член-кореспондент НАН України М.Ю.Ільченко, директор Науково-технічної бібліотеки В.Г.Дригайло, провідний науковий співробітник відділу історії науки і тех-

ніки Центру досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М.Доброва НАН України, доктор історичних наук А.С.Литвинко, доктор фізико-математичних наук, провідний науковий співробітник Інституту фізики НАН України В.А.Шендеровський, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри загальної та теоретичної фізики КПІ Л.П.Пономаренко.

Важливою рисою конференції стало те, що на пленарному засіданні членами Оргкомітету та гостями конференції було прочитано ряд наукових доповідей. Академік НАН України, завідувач кафедри загальної та теоретичної фізики НТУУ «КПІ» В.М.Локтев виступив із доповіддю «Графен — новий матеріал для напівпровідникової електроніки». Доктор фізико-математичних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту математики НАН України В.І.Герасименко запропонував доповідь «Київські витоки сучасної статистичної механіки». Директор Державного політехнічного музею «КПІ» Н.В.Писаревська виступила з доповіддю «Музеї мису Канаверал — символи ХХ століття в селіосфері світу».

У програмі конференції доповіді були об'єднані у чотири тематичні розділи: «Фізика та сучасний технологічний світ», «Сторінки історії природничих і технічних наук в Україні і світі», «Роль особистості в науці. Феномен наукової та науково-технічної школи» та «Розвиток освіти в Україні та світі. Методологія навчання фізико-математичних наук».

Наступного дня — 18 травня 2011 р. — відбулася XVI Міжнародна конференція молодих істориків освіти, науки і техніки. Головна мета конференції полягала в обміні молодими вченими—істориками науки, техніки та освіти досвідом, інформацією та навичками наукової роботи, сприянні формуванню нового покоління історико-наукової спільноти. На конференції дискутувалися наступні проблеми: загальні питання історії науки; історія науки як складова історії культури; історія науки, техніки та освіти України в контексті розвитку світової науки; історія розвитку окремих наук, галузей наукових знань та наукових проблем; розвиток науково-технічного потенціалу України; закономірності та механізм розвитку науки, чинники, що впливали на цей процес; методологічні засади розвитку науки; еволюція соціальної функції науки; періодизація історії науки; історія популяризації науки; формування та розвиток наукових шкіл; розвиток форм організації науки; історія видатних наукових відкриттів; еволюція методів наукових досліджень; історична біографістика вчених та організаторів науки.

У засіданнях приймали участь 64 доповідача — студенти, аспіранти та молоді науковці з Києва, Дніпропетровська, Харкова, Одеси, Кам'янця-Подільського, Переяслав-Хмельницького, Умані, Сум, Полтави, Черкас, Чернігова, Житомира, Луцька, Херсона.

На урочистому відкритті конференції з привітаннями та побажаннями плідної роботи виступили доктор фізико-математичних наук, професор, президент Українського товариства істориків науки, завідувач відділу історії науки і техніки ЦДПІН ім. Г.М.Доброва НАН України, який вже понад два десятиліття координує історико-наукові дослідження в Україні, Ю.О.Храмов; доктор біологічних наук, професор О.Я.Пилипчук (Центр досліджень з історії науки і техніки ім. О.П. Бородіна); доктор

історичних наук, старший науковий співробітник відділу історії науки і техніки ЦДПІН НАН України А.С.Литвинко; доктор фізико-математичних наук, професор В.А.Шендеровський (Інститут фізики НАН України).

Після пленарного засідання робота продовжилась у двох секціях — «Сторінки історії природничих наук в Україні й світі» та «Розвиток технічних наук та сучасний технологічний світ». Яскравим завершенням симпозіуму стала екскурсія учасників до Музею інформатики, натхненно проведена його організатором — членом-кореспондентом НАН України, одним із творців вітчизняної універсальної керуючої електронно-обчислювальної машини «Дніпро» Б.М. Малиновським.

*А.С. Литвинко,
Л.П. Пономаренко*